

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**

Advies wetgeving VTC nr. 2021/86 van 12 oktober 2021

over

tekst	ontwerp van decreet
van	van het Vlaams Parlement
titel	tot wijziging van diverse bepalingen in het Bodemdecreet van 27 oktober 2006 en het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen
roepnaam	(decreet wijziging bodemdecreet en materialendecreet)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 17 september 2021

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van 22 september 2021 van mevrouw Zuhail Demir, Vlaams Minister bevoegd voor Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, ontvangen door de VTC op 22 september 2021;

Brengt op 10 oktober het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Omgeving (hierna "de Aanvrager") verzocht bij brief van 22 september 2021 om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van decreet *tot wijziging van diverse bepalingen in het Bodemdecreet van 27 oktober 2006 en het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen* (hierna "het Ontwerp"), zonder opgave van artikelen.
2. De VTC beperkt zich in deze uitleg tot de delen van het Ontwerp die haar relevant lijken in het kader van de bescherming van persoonsgegevens.

3. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

4. Het Ontwerp beoogt tegemoet te komen aan een aantal noden:
- het bodemdecreet aan te passen aan de nieuwe nummering van het burgerlijk wetboek, gewijzigd in 2020;
 - in een rechtsgrond voorzien voor het verwerken van persoonsgegevens in het materialendecreet;
 - een rechtsgrond te voorzien in het materialendecreet om de beheerders van online marktplaatsen aan te merken als producenten in het kader van een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid;
 - verduidelijkingen aan te brengen met betrekking tot bepalingen over de inventarisatie en afbouw van asbest en de oprichting van een sectorraad asbest.

5. Er worden geen eerdere adviezen teruggevonden van de VTC of de gegevensbeschermingsautoriteit.

6. In de volgende bepalingen van het Ontwerp is er sprake van persoonsgegevens (onderlijning VTC):

Art. 7: *In het materialendecreet van 23 december 2011 wordt een artikel 4/2 ingevoegd, dat luidt als volgt:*

“Art. 4/2 § 1. De OVAM verwerkt gegevens die mogelijk persoonsgegevens bevatten in het kader van de uitvoering van artikel 6, 9, 13, 13/1, 14, 15, 21, 21/1, 23, 25, 30, 32/1, 33, 39 tot 43, 49, 50 en 52 van dit decreet.

§ 2. De gegevens, vermeld in § 1, worden verwerkt met de volgende doelen:

- 1° het monitoren en opvolgen van de doelstellingen van dit decreet;*
- 2° het uitvoeren van de bepalingen van dit decreet;*
- 3° het produceren van de nodige gegevens voor een efficiënt en effectief toezicht op de maatregelen van dit decreet;*
- 4° het vervullen van diverse Europese, internationale, Belgische en Vlaamse rapportageverplichtingen die opgelegd zijn in toepasselijke wetgeving en verdragen;*
- 5° het beantwoorden van vragen aan de OVAM in het kader van de openbaarheid van bestuur en in het kader van de parlementaire werking;*
- 6° het traceren van afvalstoffen en materialen van bij de productie tot bij de definitieve verwerking of inzet als grondstoffen.*

§ 3. De aard van de gegevens betreft over het algemeen de ondernemingsnummers, de vestigingsnummers, de bankrekeningnummers, de naam en de contactgegevens, zijnde telefoon, fax, e-mailadres, van de natuurlijke personen en rechtspersonen die voorkomen in documenten die worden gebruikt in administratieve procedures ter uitvoering van dit decreet en die voorkomen in de registers die in het kader van de bepalingen van dit decreet moeten worden bijgehouden en die moeten worden gemeld aan of uitgewisseld worden met de OVAM.

Waar relevant betreft het de locatiegegevens die verbonden zijn aan een afvalstoffentransport.

Die gegevens zijn nodig in het kader van een minimale gegevensverwerking voor de doelen van de gegevensverwerking, vermeld in §2.

§ 4. De verwerkte persoonsgegevens hebben betrekking op:

- 1° de natuurlijke personen en rechtspersonen die afvalstoffen en materialen produceren, gebruiken of beheren;
- 2° de natuurlijke personen en rechtspersonen die beroepsmatig producten ontwikkelen, vervaardigen, behandelen, verwerken, invoeren, verkopen of de verkoop faciliteren zoals de producent van het product en een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid dragen.

§ 5. De OVAM kan de persoonsgegevens, vermeld in §1, verstrekken aan:

- 1° de toezichthouders die belast zijn met het toezicht op de bepalingen van dit decreet;
- 2° de natuurlijke personen en rechtspersonen die aan de OVAM vragen gesteld hebben in het kader van de openbaarheid van bestuur, met behoud van de toepassing van de bepalingen van het Bestuursdecreet, of de parlementaire werking;
- 3° de natuurlijke personen of rechtspersonen aan wie de OVAM gegevens ter beschikking moet stellen in het kader van de uitvoering van dit decreet;
- 4° de Europese, internationale, Belgische en Vlaamse instellingen waaraan de OVAM moet rapporteren.

§ 6. De OVAM verwijdert de verwerkte persoonsgegevens uiterlijk bij het verstrijken van de termijn waarna de gegevens vernietigd mogen worden en die is opgenomen in de selectieregels overeenkomstig artikel 11 van het Archiefdecreet van 9 juli 2010 en artikel II.87 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

§7. De Vlaamse Regering kan nadere regels bepalen over de verwerking van persoonsgegevens door de OVAM.”

Art. 8: In artikel 6 van het materialendecreet wordt onder meer een § 5 toegevoegd die luidt als volgt (onderlijning VTC):

“§ 5. De gegevens die in het kader van § 1 tot en met § 4 van dit artikel gemeld worden aan de OVAM of uitgewisseld worden met de OVAM, vormen de basis van het materialeninformatiesysteem.

De Vlaamse Regering kan nadere regels opleggen over de modaliteiten voor de opmaak, het beheer en het gebruik van het materialeninformatiesysteem.

In dit artikel wordt verstaan onder het materialeninformatiesysteem: een systeem dat bestaat uit een ICT-toepassing, een databank en een dataplatform met gegevens over afvalstoffen en materialen ten behoeve van het traceren van afvalstoffen en materialen, het opvolgen van de sluiting van materiaalkringlopen en het bepalen van het aandeel afval dat gerecycleerd, gestort, verbrand of op een andere manier verwerkt wordt.”

7. In het geval dat de Aanvrager van oordeel is dat ook andere bepalingen moeten bekeken worden door de VTC, kan nog steeds een aanvullend verzoek hierover gericht worden aan de VTC.

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

8. De Adviesvrager heeft zelf geen artikelen aangeduid die de verwerking van persoonsgegevens betreffen. In de begeleidende brief wordt ook geen verdere duiding gegeven. De VTC bespreekt bijgevolg de artikelen die haar relevant lijken (zie hiervoor).
9. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:

de natuurlijke personen en rechtspersonen die afvalstoffen en materialen produceren, gebruiken of beheren of die beroepsmatig producten ontwikkelen, vervaardigen, behandelen, verwerken, invoeren, verkopen of de verkoop faciliteren zoals de producent van het product en een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid dragen

en dat het minstens de volgende gegevens betreft:

ondernemingsnummers, vestigingsnummers, bankrekeningnummers, naam en contactgegevens, zijnde telefoon, fax, e-mailadres en locatiegegevens die verbonden zijn aan een afvalstoffentransport.

10. De gevraagde gegevens zullen niet altijd persoonsgegevens in de zin van artikel 1, § 1, WVP betreffen daar zij soms louter informatie over rechtspersonen zullen bevatten. Er kan echter niet worden ontkend dat deze gegevens in veel gevallen (onrechtstreeks) in verband kunnen gebracht worden met natuurlijke personen, waardoor zij als persoonsgegevens dienen te worden gekwalificeerd. Aangezien sommige personen geïdentificeerd worden aan de hand van onder meer naam en contactgegevens en het ondernemingsnummer, moeten de gevraagde gegevens beschouwd worden als persoonsgegevens in de zin van artikel 1, §1, WVP.
11. Het gaat om de verwerking van persoonsgegevens, waaronder mededelingen, en de VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

12. De wettelijke basis van het Ontwerp is het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen.
13. Artikel 7 van het Ontwerp voegt een bepaling toe inzake de bescherming van persoonsgegevens.
14. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
15. Elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.¹
16. Het Ontwerp vermeldt niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC is van oordeel dat de verwerking van persoonsgegevens die hoort bij de vermelde bepalingen van het Ontwerp een rechtvaardigingsgrond kan vinden in het noodzakelijk zijn voor het uitoefenen van een taak van algemeen belang. De Aanvrager wordt aanbevolen om dit in het Ontwerp of de memorie te vermelden.
17. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e), AVG², die enkel betrekking hebben op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.

¹ Zie DEGRAVE, E., "*L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle*", Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m.: EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000); Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26), Arrest nr. 2/2021 van 14 januari 2021, overw. B.22.1. e.v. Zie ook SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116.

²

18. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal namelijk niet naar de wetgeving kunnen verwezen worden.
19. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of voor een beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.
20. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling.

3. Doelbinding

21. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
22. De volgende doeleinden worden in het Ontwerp expliciet vermeld:
 - 1° het monitoren en opvolgen van de doelstellingen van dit decreet;
 - 2° het uitvoeren van de bepalingen van dit decreet;
 - 3° het produceren van de nodige gegevens voor een efficiënt en effectief toezicht op de maatregelen van dit decreet;
 - 4° het vervullen van diverse Europese, internationale, Belgische en Vlaamse rapportageverplichtingen die opgelegd zijn in toepasselijke wetgeving en verdragen;
 - 5° het beantwoorden van vragen aan de OVAM in het kader van de openbaarheid van bestuur en in het kader van de parlementaire werking;
 - 6° het traceren van afvalstoffen en materialen van bij de productie tot bij de definitieve verwerking of inzet als grondstoffen.
23. Door de expliciete vermelding in het ontwerp zijn de doeleinden vastgesteld of welbepaald. De doeleinden zijn evenwel zeer algemeen omschreven, terwijl ze uitdrukkelijk omschreven dienen te worden op een wijze die transparant en begrijpelijk is. Gezien de verwerkingen eerder een beperkte impact hebben, kan de VTC zich eventueel vinden in de omschrijving op voorwaarde dat deze geconcretiseerd wordt, eventueel in uitvoeringsbesluiten. Verder is het doeleinde dat wordt nagestreefd nuttig en noodzakelijk, rekening houdend met het algemeen belang. Er is een evenwicht tussen het belang van de betrokkenen om hun rechten en vrijheden te vrijwaren en het algemeen belang om tot een verwerking van gegevens te komen.
24. De VTC is derhalve van oordeel dat de doeleinden, gerechtvaardigd zijn. Ze kunnen ook welbepaald en uitdrukkelijk omschreven zijn wanneer tegemoetgekomen wordt aan de opmerking onder randnummer 21.

4. Verantwoordelijkheid

25. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
26. Het Ontwerp bevat een bepaling die stelt dat de gegevens verwerkt worden door OVAM, dat dus de verwerkingsverantwoordelijke is. Er kan dus uit de tekst wel afgeleid worden wie de verwerkingsverantwoordelijke is, maar de VTC beveelt toch aan om deze al expliciet aan te duiden als deze toch al gekend is, zodat betrokkenen met zekerheid kunnen weten tot wie zich te richten.
27. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verantwoordelijken voor de verwerking moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordelingen** (GEB - artikel 35 AVG)³ voor de verschillende

³ Voor richtlijnen over, zie:

gegevensstromen al dan niet noodzakelijk zijn. De VTC wijst in dat kader bovendien op de lijst met verwerkingen waarvoor een gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd door de Vlaamse bestuursinstanties.

28. In casu is de VTC van oordeel dat er steeds moet nagegaan worden of er een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling noodzakelijk is ook al komen de beoogde verwerkingen niet voor op de lijst. Artikel 8 van het Ontwerp stelt in paragraaf 5 immers voor om een Vlaams materialeninformatiesysteem (een systeem dat bestaat uit een ICT – toepassing, een databank en een dataplatform met gegevens over afvalstoffen en materialen) op te zetten waarbij het doel is om dit te gebruiken voor de tracering van afvalstoffen en materialen, de opvolging van de sluiting van materiaalkringlopen en de bepaling van de recyclagegraad van de afvalstoffen (Memorie van Toelichting, pagina 4). Voor de nadere regels over de modaliteiten voor de opmaak, het beheer en het gebruik van het materialeninformatiesysteem wordt delegatie gegeven aan de Vlaamse Regering. Het is de VTC niet duidelijk of en welke persoonsgegevens in dit systeem zullen worden verwerkt, zodat ze niet kan oordelen over de wenselijkheid of de verplichting om een GEB uit te voeren voor dit systeem. Anderzijds vermeldt het ontwerp zelf de verwerking van locatiegegevens.

29. De VTC wijst op de lijst van categorieën persoonsgegevens waarvoor een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling verplicht is⁴, staat onder meer vermeld:

“wanneer er een grootschalige verwerking en/of stelselmatige monitoring is van locatiegegevens van of herleidbaar tot natuurlijke personen, waarbij grootschalig of stelselmatig begrepen wordt als volgt: de VTC is van oordeel dat de overgrote meerderheid van de verwerkingen door Vlaamse bestuursinstantie, ook van die die op zich kleine entiteiten zijn, grootschalig of systematisch zijn. Daardoor is een van de criteria van de Richtsnoeren bijna altijd van toepassing (criterium 5. Op grote schaal verwerkte gegevens). Slechts zeer uitzonderlijk zal er sprake zijn van kleinschaligheid of onsystematische verwerking. Dit geldt voor alle punten. Een eenmalige uitwisseling van een omvangrijke dataset valt hier ook onder. “

5. Minimale gegevensverwerking

30. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

31. De **categorieën betrokkenen** zijn de natuurlijke personen en rechtspersonen die afvalstoffen en materialen produceren, gebruiken of beheren en de natuurlijke personen en rechtspersonen die beroepsmatig producten ontwikkelen, vervaardigen, behandelen, verwerken, invoeren, verkopen of de verkoop faciliteren zoals de producent van het product en een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid dragen (nieuw artikel 4/2§ 4).

32. Voor de **categorieën gegevens** gaat het om de ondernemingsnummers, de vestigingsnummers, de bankrekeningnummers, de naam en de contactgegevens, zijnde telefoon, fax, e-mailadres, van de natuurlijke personen en rechtspersonen die voorkomen in documenten die worden gebruikt in administratieve procedures ter uitvoering van het decreet en die voorkomen in de registers die in het kader van de bepalingen van het decreet moeten worden bijgehouden en die moeten worden gemeld aan of uitgewisseld worden met de OVAM. Waar relevant betreft het de locatiegegevens die verbonden zijn aan een afvalstoffentransport. (nieuw artikel 4/2, § 3)

- <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

⁴

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_O_2020_01_DPIA_ljsten_v1_voor_web.pdf?timestamp=1589396929

33. Concreet gaat het dus om contactgegevens, identificatiegegevens en locatiegegevens.
34. De locatiegegevens dienen enkel om de keten van afvalstoffen en materialen te kunnen volgen zodat de OVAM ook kan nagaan op welke locatie deze zich bevinden en zo nodig op te treden. Het gaat hier om – al is het zeer beperkt – locatietechnologieën die als bijzonder bedreigend beschouwd worden voor de privacy en de individuele vrijheden, zoals het zich anoniem kunnen verplaatsen. Deze technologieën kunnen met andere woorden raken aan de grondrechten.⁵ Uit het Ontwerp kan afgeleid worden dat de betrokkenen niet continu gevolgd worden en het de locatie van de start en de afgifte betreft. De VTC adviseert dat er uitdrukkelijk bepaald wordt dat de locatiedata die ingezameld worden enkel gebruikt mogen worden voor de wettelijk voorziene doeleinden, die uitdrukkelijk bepaald dienen te worden in het Ontwerp.
35. De VTC is van oordeel dat er voldaan wordt aan het principe van minimale gegevensverwerking.
36. Wat de **instanties die toegang hebben** betreft: het ontwerp voorziet in art. 4/2, § 5 dat de OVAM de persoonsgegevens kan verstrekken aan:
- 1° de toezichthouders die belast zijn met het toezicht op de bepalingen van dit decreet;
 - 2° de natuurlijke personen en rechtspersonen die aan de OVAM vragen gesteld hebben in het kader van de openbaarheid van bestuur, met behoud van de toepassing van de bepalingen van het Bestuursdecreet, of de parlementaire werking;
 - 3° de natuurlijke personen of rechtspersonen aan wie de OVAM gegevens ter beschikking moet stellen in het kader van de uitvoering van dit decreet;
 - 4° de Europese, internationale, Belgische en Vlaamse instellingen waaraan de OVAM moet rapporteren.
37. De adviesvragers heeft rekening gehouden met de regeling inzake openbaarheid van bestuursdocumenten (en de behandeling van parlementaire vragen). De VTC raadt evenwel af om naar deze algemene regels te verwijzen bij het bepalen van de essentiële elementen van de gegevensverwerking. Dit kan eventueel wel in de memorie van toelichting worden vermeld.
38. In het Ontwerp wordt, zoals uit de onder vorig randnummer opgesomde punten blijkt, specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens. Voor wat persoonsgegevens betreft, zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden. De mededeling onder 2° “openbaarheid van bestuur,(...) of de parlementaire werking” is onduidelijk. Wanneer er bedoeld wordt dat de informatie ook gebruikt zal worden voor het beantwoorden van vragen in het kader van de openbaarheid van bestuur of voor het beantwoorden van parlementaire vragen, is deze bepaling overbodig aangezien dit reeds voorzien is in andere wetgeving en een Minister niet dient te beschikken over persoonsgegevens om parlementaire vragen te beantwoorden tenzij dit strikt noodzakelijk is en met een wettelijke basis.
39. Waar er sprake is in §5, 4° van doorgifte aan internationale instellingen, buiten de Europese Unie, dient de verwerkingsverantwoordelijke zich er eerst van te vergewissen dat het land van bestemming een passend beschermingsniveau biedt of als het derde land al door een besluit van de Europese Commissie aangemerkt werd als een land met een passend beschermingsniveau (“adequaateitsbesluit”). Als het beschermingsniveau van het land van bestemming als passend beschouwd kan worden, kan de verzending gebeuren alsof het ging om een verzending binnen de Europese Unie (artikel 44 – 46, AVG)
40. Krachtens artikel 5.1, e), AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.

⁵ Zie Richtsnoeren van de Groep Gegevensbescherming Artikel 29 (WP 29) voor gegevensbeschermingseffectbeoordelingen en bepaling of een verwerking “waarschijnlijk een hoog risico inhoudt” in de zin van Verordening 2016/679, p. 9. <https://overheid.vlaanderen.be/richtsnoeren-voor-gegevensbeschermingseffectbeoordelingen-wp29>

41. Wat de **bewaartermijn** betreft, stelt het ontwerp voor in het nieuwe artikel 4/2, § 6 dat de OVAM de verwerkte persoonsgegevens verwijdert uiterlijk bij het verstrijken van de termijn waarna de gegevens vernietigd mogen worden en die is opgenomen in de selectieregels overeenkomstig artikel 11 van het Archiefdecreet van 9 juli 2010 en artikel II.87 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.⁶
42. Voor de termijn wordt dus verwezen naar het Archiefdecreet en het Bestuursdecreet. Dit is niet voldoende omdat het daar in eerste instantie minimale bewaartermijnen betreft. Artikel 11 van het Archiefdecreet van 9 juli 2010 blijkt bovendien niet meer te bestaan.
43. De VTC is van oordeel dat het Ontwerp dient te voorzien in een bewaartermijn van bepaalde duur die kan worden verantwoord. De termijn moet volgens de AVG bepaalbaar zijn, hetzij de periode (dan is het een bepaalde termijn) dan wel “de criteria ter bepaling van die termijn” (dan is het een bepaalde termijn).

6. Juistheid

44. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
45. Alle redelijke maatregelen moeten worden genomen om persoonsgegevens die, gelet op de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt, onjuist zijn, onverwijld te wissen of te rectificeren. De verwerkingsverantwoordelijke is dus verplicht tot een permanente kwaliteitsbewaking en -zorg. Op de verwerkingsverantwoordelijke rust een middelenverbintenis: hij zal alle redelijke maatregelen moeten nemen zoals een voorzichtige en vooruitziende verwerkingsverantwoordelijke dit doet, in dezelfde omstandigheden.⁷

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

46. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
47. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen**⁸ op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun gegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

8. Beveiligingsmaatregelen

48. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
49. De VTC wijst erop dat aangezien artikel 8 van het Ontwerp in paragraaf 5 voorstelt om een Vlaams materialeninformatiesysteem (een systeem dat bestaat uit een ICT – toepassing, een databank en een dataplatform met gegevens over afvalstoffen en materialen) op te zetten (zie ook randnummer 26) beveiligingsmaatregelen zeer belangrijk zijn

⁶ De termijn wordt bepaald aan de hand van selectielijsten die per bestuursniveau opgesteld worden door een selectiecommissie en die bekrachtigd en bekendgemaakt worden door de Vlaamse Regering.

⁷ DE BOT, D., *De toepassing van de Algemene Verordening Gegevensbescherming in de Belgische context. Commentaar op de AVG, De Gegevensbeschermingswet en de Wet Gegevensbeschermingsautoriteit, Handboek*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2020, 497- 498.

⁸ Doel van de verwerking, types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens, betrokkenen, entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt, opslagperioden en aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke

50. Artikel 32, AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:
- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
 - het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
 - het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
 - een procedure voor het op gezette tijden testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.
51. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling⁹ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹⁰ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹¹ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichhouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haaracties waren en waarom¹².
52. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹³.
53. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren¹⁴.

III. BESLUIT

54. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:
- de rechtvaardigingsgrond vermelden in het Ontwerp of de Memorie van Toelichting (luik 2);
 - de doeleinden concretiseren, eventueel in uitvoeringsbesluiten (luik 3);
 - OVAM uitdrukkelijk aanduiden als verwerkingsverantwoordelijke (luik 4);
 - het nagaan of een gegevensbeschermingseffectbeoordeling noodzakelijk is (luik 4);
 - uitdrukkelijk bepalen dat de locatiedata die ingezameld worden enkel gebruikt worden voor wettelijk voorziene doeleinden (luik 5);
 - de bewaringstermijn van de persoonsgegevens op te nemen in het Ontwerp (luik 5);

⁹ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹⁰ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹¹ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschiede instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹² *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹³ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

¹⁴ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

- de verwijzing naar de regeling inzake openbaarheid van bestuursdocumenten (en de behandeling van parlementaire vragen) schrappen in het Ontwerp;
- het uitwerken van de transparantiemaatregelen (luik 7);
- het uitwerken van de beveiligingsmaatregelen (luik 8).

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2021-10-14 15:31:35 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

